

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Механіко-математичний факультет
Кафедра механіки

Затверджено

На засіданні кафедри механіки
механіко-математичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 9 від 10.06 2021 р.)

В.о. завідувача кафедри Андрейків О.Є.

Силабус з навчальної дисципліни
«Інтегральні перетворення в задачах механіки деформівного
твердого тіла»,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
«Теоретична та прикладна механіка»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 113 «Прикладна математика»

Назва дисципліни	Інтегральні перетворення в задачах механіки деформівного твердого тіла
Адреса викладання дисципліни	Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Механіко-математичний факультет Кафедра механіки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 11 «Математика і статистика» Спеціальність: 113 «Прикладна математика»
Викладачі дисципліни	доцент Станкевич Володимир Зенонович
Контактна інформація викладачів	stan_volodja@yahoo.com; https://new.mmf.lnu.edu.ua/employee/; Головний корпус ЛНУ ім. І. Франка, каб. 148. м. Львів, вул. Університетська, 1
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн-консультації через платформу ZOOM. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка дисципліни	https://new.mmf.lnu.edu.ua/course/dynamics-and-strength-machines-educational-program-theoretical-and-applied-mechanics
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Інтегральні перетворення в задачах механіки деформівного твердого тіла» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Прикладна математика» для освітньої програми «Теоретична та прикладна механіка», яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Спецкурс знайомить з різними класами інтегральних перетворень, зокрема класичними інтегральними перетвореннями (Фур'є, Лапласа, Ганкеля, Мелліна та ін.), скінченними інтегральними перетвореннями; постановками, розв'язуваннями і поданнями розв'язків прикладних задач механіки деформівного твердого тіла (зокрема, теоретичної механіки, теорії пружності, теплопровідності, динаміки коливань) з використанням апарату інтегральних перетворень.
Мета та цілі дисципліни	Формування у студентів фундаментальних знань та практичних навичок в області оволодіння методами інтегральних перетворень для розв'язання крайових задач механіки деформівного твердого тіла.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література</i> 1. Снеддон И. Преобразования Фурье. – М.: ИЛ, 1955.– 668 с. 2. Трантер К. Дж. Интегральные преобразования в математической физике. – М.: ГИТТЛ, 1956. – 204 с. 3. Титчмарш Е. Введение в теорию интегралов Фурье. – М.-Л.:

	ГИТТЛ, 1948. – 479 с. 4. Диткин В.А., Прудников А.П. Интегральные преобразования и операционное исчисление. М.: Наука, 1974. – 544 с. 5. Уфлянд Я.С. Интегральные преобразования в задачах теории упругости. – М.-Л.: Наука, 1963. – 368 с. <i>Додаткова література</i> 6. Деч Г. Руководство к практическому применению преобразования Лапласа. – М.: Наука, 1965. – 208 с. 7. Брычков Ю.А., Прудников А.П. Интегральные преобразования обобщенных функций. – М.: Наука, 1977. – 288 с. 8. Земанян А. Г. Интегральные преобразования обобщенных функций. - М. Наука, 1974. – 400 с. 9. Онищук В.Я. Інтегральні перетворення в задачах механіки деформівного твердого тіла. – Львів; Ред.-видав. відділ Львівського ун-ту, 1998. – 147 с.
Обсяг курсу	Загальний обсяг: 90 годин. Аудиторних занять: 32 год., з них 16 год. лекцій та 16 годин лабораторних занять. Самостійної роботи: 58 год.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент-магістр буде: <u>Знати:</u> – класичні інтегральні перетворення (Фур'є, Лапласа, Ганкеля, Мелліна тощо) та спеціальні класи інтегральних перетворень (скінченні інтегральні перетворення, перетворення Радона та ін.). <u>Вміти:</u> – вибирати і обґрунтовувати інтегральне перетворення для розв'язання відповідних крайових задач; – отримувати розв'язки лінійних крайових задач механіки деформівного твердого тіла з використанням математичного апарату інтегральних перетворень.
Ключові слова	Класичні та скінченні інтегральні перетворення, їх властивості; оригінал та зображення інтегрального перетворення; узагальнені функції; крайові задачі механіки деформівного твердого тіла; формули обернення та наближені формули обернення інтегральних перетворень.
Формат курсу	Очний, дистанційний Проведення лекцій, лабораторних робіт і консультацій.
Теми	1. Предмет, основні завдання курсу інтегральних перетворень. 2. Інтегральне перетворення Фур'є (одно-, двовимірне), його властивості та застосування. 3. Інтегральне перетворення Лапласа, його властивості та застосування. 4. Інтегральне перетворення Ганкеля, його властивості та застосування. 5. Інтегральне перетворення Мелліна, його властивості та застосування.

	6. Скінченні інтегральні перетворення, їх властивості та застосування. 7. Наближені методи обернення інтегральних перетворень.
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з - теорії пружності; - математичного аналізу; - термопружності, динаміки машин; - рівнянь математичної фізики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, індивідуальні завдання.
Необхідне обладнання	Дошка, комп'ютерне обладнання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: – лекційні, практичні заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. – іспит: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Загалом протягом семестру 100 балів. <i>Практичні заняття:</i> очікується, що студенти на практичних заняттях ознайомляться з практичними методами розрахунку частот коливань механічних систем. <i>Академічна доброчесність:</i> Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними, а при виявленні ознак академічної недоброчесності в письмових роботах магістрів є підставою для їх незарахування викладачем, незалежно від масштабів обману. <i>Відвідання занять</i> є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістри мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. <i>Література:</i> Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістри заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. <i>Політика виставлення балів.</i> Враховуються бали, набрані протягом семестру, практичних роботах та бали на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та

	активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т.ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)	– Поняття інтегрального перетворення. Перетворення Фур'є. Властивості перетворення Фур'є. – Кратні, косинус та синус-перетворення Фур'є, їх властивості. – Інтегральне перетворення Лапласа, його властивості. Оригінали та зображення. – Інтегральне перетворення Ганкеля, його властивості, застосування до розв'язання диференціальних рівнянь. – Інтегральне перетворення Мелліна, його властивості, застосування до розв'язання диференціальних рівнянь. – Теорема про згортки для перетворень Фур'є і Лапласа. – Теорема запізнення для інтегрального перетворення Лапласа. – Теорема множення. Диференціювання та інтегрування оригіналів. – Зображення деяких спеціальних функцій. Дельта-функція Дірака і функція Гевісайда. – Наближені методи в інтегральних перетвореннях Фур'є та Лапласа.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
3-й семестр					
1	Тема 1. Вступ. Предмет, основні завдання дисципліни. Перетворення Фур'є. Інтегральна теорема Фур'є. Формула Парсеваля. Теорема Планшереля.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
1	Тема 1. Обчислення Фур'є-трансформант функцій.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
2	Тема 2. Властивості перетворення Фур'є. Асимптотичні значення перетворення. Згортка. Формула сумування Пуассона. Співвідношення між трансформантами Фур'є похідних даної функції. Кратні перетворення Фур'є.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
2	Застосування одно- та двовимірного перетворень Фур'є до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
3	Тема 3. Косинус - і синус перетворення Фур'є. Формула обернення. Функції комплексної змінної. Перетворення Фур'є функцій комплексної змінної.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
3	Тема 3. Застосування косинус- та синус перетворень Фур'є до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
4	Тема 4. Перетворення Лапласа. Формула обернення. Основні теореми перетворення Лапласа. Властивості перетворення Лапласа.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
4	Тема 4. Обчислення трансформант Лапласа деяких функцій.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
5	Тема 5. Перетворення Лапласа. Теореми множення. Теореми розкладу.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
5	Тема 5. Застосування перетворення Лапласа до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
6	Тема 6. Перетворення Лапласа. Теореми і співвідношення операційного числення: граничні співвід-	лек.	[1–9]	2	1 тиждень

	ношення, степенева функція, правило дробових показників, імпульсні функції, узагальнені функції.				
6	Тема 6. Застосування перетворення Лапласа до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
7	Тема 7. Інтегральне перетворення Ганкеля. Формула обернення.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
7	Тема 7. Обчислення трансформант Ганкеля деяких функцій.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
8	Тема 8. Інтегральне перетворення Ганкеля. Теорема Парсеваля для трансформант Ханкеля.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
8	Тема 8. Застосування перетворення Ганкеля до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
9	Тема 9. Інтегральне перетворення Мелліна. Формула обернення.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
9	Тема 9. Обчислення трансформант Мелліна деяких функцій..	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
10	Тема 10. Інтегральне перетворення Мелліна. Основні теореми. Теорема про згортки для перетворення Мелліна.	лек.	[6–9]	2	1 тиждень
10	Тема 10. Застосування перетворення Мелліна до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
11	Тема 11. Скінченні перетворення Фур'є. Синус- і косинус перетворення Фур'є зі скінченними границями. Співвідношення між трансформантами Фур'є зі скінченними границями похідних даної функції.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
11	Тема 11. Застосування синус і косинус перетворень Фур'є до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
12	Тема 12. Скінченні перетворення Фур'є. Теорема про згортки для перетворення Фур'є зі скінченними границями. Кратні перетворення Фур'є зі скінченними границями.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
12	Тема 12. Застосування кратного перетворення Фур'є до задач механіки деформівного твердого	лаб.	[1–9]		1 тиждень

	тіла.				
13	Тема 13. Перетворення Лежандра. Формула обернення.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
13	Тема 13. Застосування перетворення Лежандра до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
14	Тема 14. Перетворення Ганкеля зі скінченними межами. Формули обернення. Властивості перетворення Ганкеля зі скінченними межами.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
14	Тема 14. Застосування перетворення Ганкеля зі скінченними межами до задач механіки деформівного твердого тіла.	лаб.	[1–9]		1 тиждень
15	Тема 15. Перетворення Радона. Зв'язок перетворень Радона і Фур'є.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
15	Тема 15. Практичні застосування перетворення Радона.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
16	Тема 16. Наближені (числові) методи обернення інтегральних перетворень.	лек.	[1–9]	2	1 тиждень
16	Тема 16. Наближені методи обернення інтегральних перетворень.	лаб.	[1–9]	2	1 тиждень
16	Проведення іспиту				